

Bydgoszcz, 23 maja 2022 r.

Dr hab. Łukasz Jureńczyk, prof. uczelni
Kierownik Katedry Polityki Bezpieczeństwa
Wydział Nauk o Polityce i Administracji
Uniwersytet Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy
e-mail: lukaszjurenczyk@ukw.edu.pl

**Recenzja osiągnięcia naukowego i dorobku dr. Justyny Misiągiewicz sporządzona
w postępowaniu o nadanie stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk społecznych
w dyscyplinie nauki o polityce i administracji**

Niniejsza recenzja została sporządzona w odpowiedzi na uchwałę Rady Naukowej Instytutu Nauk o Polityce i Administracji Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie z dnia 25 marca 2022 r. w sprawie powołania komisji habilitacyjnej w celu przeprowadzenia postępowania habilitacyjnego dr Justyny Misiągiewicz w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie nauki o polityce i administracji.

Recenzja sformułowana została w oparciu o udokumentowany dorobek Habilitantki, w tym osiągnięcie naukowe, o którym mowa w art. 219 ust. 1 pkt 2 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2018 r. poz. 1668 z późn. zmianami). Zgłoszone przez Habilitantkę osiągnięcie naukowe to monografia pt. *Polityki bezpieczeństwa energetycznego w regionie kaspijskim*, Wydawnictwo UMCS, Lublin 2021, ss. 698. Przedkładam również ocenę całościowego dorobku naukowo-badawczego, dydaktycznego i popularyzatorskiego oraz w zakresie współpracy międzynarodowej.

1. Wykształcenie i doświadczenie zawodowe

Pani Doktor Justyna Misiągiewicz jest absolwentką studiów magisterskich na kierunku politologia, specjalność stosunki międzynarodowe (2002 rok) Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie. W pracy magisterskiej zajęła się problematyką *Suwerenności państwa w procesie integracji Polski z Unią Europejską*. W kolejnych latach uczestniczyła w studiach doktoranckich na UMCS, zwieńczonych obroną rozprawy doktorskiej (2007 rok) pt. *Polityka zagraniczna Turcji po zimnej wojnie*, uzyskując stopień naukowy doktora nauk humanistycznych w zakresie nauk o polityce.

Od lutego 2019 roku Habilitantka zatrudniona jest na Uniwersytecie Marii Curie-Skłodowskiej na stanowisku adiunkta, pierwotnie w Zakładzie Stosunków Międzynarodowych na Wydziale Politologii, a obecnie w Katedrze Bezpieczeństwa Międzynarodowego w Instytucie Nauk o Polityce i Administracji na Wydziale Politologii i Dziennikarstwa. Ponadto w październiku 2008 roku zatrudniona została w Państwowej Wyższej Szkole Zawodowej im. Szymona Szymonowica w Zamościu, przemianowanej później na Uczelnię Państwową im. Szymona Szymonowica w Zamościu i Akademię Zamojską, która stanowi jej dodatkowe miejsce zatrudnienia.

2. Ocena dorobku naukowo-badawczego

2.1. Główne osiągnięcie naukowe - monografia pt. *Polityki bezpieczeństwa energetycznego w regionie kaspijskim*, Wydawnictwo UMCS, Lublin 2021, ss. 698.

Region kaspijski odgrywa ważną rolę, jako producent surowców energetycznych. Mimo to istnieje duża niepewność, co do jego przyszłości, na co składa się szereg czynników wewnętrznych i zewnętrznych. Dynamika zachodzących procesów politycznych, gospodarczych, społecznych i militarnych zarówno w regionie, jaki poza nim, generuje ryzyka, które utrudniają długoterminowe inwestowanie. Istnieje szereg czynników destabilizacyjnych, które mają swoje źródło zarówno w samych państwach regionu, jak i wieloaspektowej rywalizacji mocarstw. Habilitantka podjęła się bardzo trudnego zadania zbadania tych skomplikowanych, wieloaspektowych i wielowymiarowych procesów. Próba ta z pewnością jest poważna i wiązała się z ogromnym wysiłkiem badawczym. Nie ustrzeżono się pewnych niedociągnięć, jednak nie wpływają one znacząco na poziom opracowania.

Monografia ma charakter interdyscyplinarny i osadzona jest w dziedzinie nauk społecznych, przede wszystkim w dyscyplinach nauk o polityce i administracji oraz nauk o bezpieczeństwie. Autorka napisała we wstępie, że problemem badawczym opracowania jest „analiza polityk bezpieczeństwa energetycznego państw w specyficznej geoenergetycznej i geostrategicznej przestrzeni regionu kaspijskiego z uwzględnieniem zmienności jego środowiska bezpieczeństwa” (s. 13). W rzeczywistości nie jest to problem badawczy, a cel badań, o czym zresztą pisze Autorka w dalszej części wstępu: „Głównym celem poznawczym badań prezentowanej monografii jest analiza, zgodnie z wybranymi założeniami teoretycznymi i metodologicznymi, polityk bezpieczeństwa energetycznego państw regionu i spoza regionu kaspijskiego” (s. 17). Główny problem badawczy to *de facto* ewolucja polityk bezpieczeństwa energetycznego państw regionu kaspijskiego, a ujęty został on w pytaniu badawczym: w jaki sposób i w wyniku jakich uwarunkowań dochodzi do ewolucji polityk bezpieczeństwa energetycznego w regionie kaspijskim? (s. 18). Główne pytanie badawcze zostało uzupełnione o pytania szczegółowe. Brakuje zatem precyzyjnego rozróżnienia celu badań od problemu badawczego, jednak nie wpływa to istotnie na sam proces badawczy.

We wstępie brakuje jednoznacznie sprecyzowanej hipotezy głównej, która stanowiłaby wstępną odpowiedź na główne pytanie badawcze. Coś na wzór hipotezy głównej wskazano we wstępie po hipotezach szczegółowych i oparto na kilku rozbudowanych założeniach. Nie stanowi to błędu, jednak w ocenie recenzenta lepszym rozwiązaniem byłoby sformułowanie zwięzłej, jednoznacznej hipotezy głównej, a ewentualne dodatkowe kwestie uwzględnić w hipotezach szczegółowych. Hipotezy szczegółowe stanowią z kolei wstępną odpowiedź na wcześniej postawione szczegółowe pytania badawcze. Zarówno założenia składające się na hipotezę główną, jak i hipotezy szczegółowe są przemyślane i przekonujące. Obejmują one zarówno uwarunkowania regionalne, jak i globalne, w różnych płaszczyznach, w tym politycznej, gospodarczej, militarnej, technologicznej i oczywiście energetycznej.

Stosowane przez Habilitantkę pojęcie „geoenergetyczny” związane jest raczej z „geoenergetyką”, czyli działem energetyki cieplnej obejmującym pozyskiwanie i przetwarzanie energii geotermalnej z wnętrza Ziemi. Autorka próbuje wyjaśniać to pojęcie zarówno we wstępie, jak i w rozdziale pierwszym, wywodząc je od geopolityki i łącząc między

innymi z rozlokowaniem źródeł energii, czy na zasadzie analogii nawiązując do geoekonomii, jednak nie jest to w pełni przekonujące i można byłoby znaleźć bardziej trafne pojęcie.

Miejscami w sposób nieadekwatny stosowany jest zwrot „w wymiarze”, gdy powinno być użyte pojęcie „w obszarze” lub „w zakresie”, np. s. 14 „W wymiarze przedmiotowym natomiast – zasoby energetyczne regionu kaspijskiego oraz działania w wymiarze rozwoju jego infrastruktury energetycznej”. O ile w pierwszej części zdania zwrot „w wymiarze” był zasadny, o tyle w jego drugiej części już nie. Sytuacje tego rodzaju powtarzają się w opracowaniu.

Autorka oparła rozważania na gruncie zróżnicowanych założeń teoretycznych, w tym: opracowanej przez Roberta Keohane i Josepha Nye teorii kompleksowej współzależności, nazywanej podejściem transnarodowym; podejściu wielopoziomowego zarządzania; teorii sekurytyzacji tzw. Szkoły Kopenhaskiej; teorii sieci; koncepcji regionalnego kompleksu bezpieczeństwa; czy teorii państwa-rentiera. Autorka prowadziła analizę zarówno w perspektywie paradygmatu realistycznego, jak i idealistycznego. Słusznie podkreślono w pracy, że nie ma jednej teorii, która w sposób kompleksowy pozwoliłaby wyjaśnić specyfikę zależności energetycznych i procesów zachodzących w regionie kaspijskim. W związku z powyższym tego rodzaju teoretyczny eklektyzm nie powinien budzić zastrzeżeń. Sięganie po zróżnicowane teorie pozwala bowiem jednocześnie na wyjaśnienie mniejszych składowych tego skomplikowanego zagadnienia, jak i zrozumieć jego szerszą perspektywę.

W pracy skorzystano również z kilku metod badawczych. Metoda czynnikowa była wykorzystana przy analizowaniu zarówno środowiska bezpieczeństwa regionu kaspijskiego, jak i wewnętrznych i zewnętrznych uwarunkowań rozwoju infrastruktury energetycznej w regionie. Analiza porównawcza umożliwiła zbadanie dynamiki relacji między podmiotami aktywnymi na kaspijskim rynku energetycznym, zarówno producentami, konsumentami, jak i państwami tranzytowymi. Metoda prognostyczna wykorzystana została z kolei do kreślenia przyszłych scenariuszy rozwoju sytuacji na rynku energetycznym w regionie kaspijskim. Autorka w znacznym stopniu korzystała również metody analizy źródeł tekstowych, badając treść licznych dokumentów, w tym aktów prawnych oraz strategii rozwoju sektora energetycznego poszczególnych państw i organizacji międzynarodowych. Skorzystała także z elementów metody decyzyjnej, choć zważywszy na ograniczony dostęp do kulisów procesu decyzyjnego, szczególnie w państwach autorytarnych, miało to jedynie ograniczony charakter.

Praca złożona jest z wykazu skrótów, wstępu, sześciu rozdziałów, zakończenia, wykazu źródeł oraz wykazu tabel, map, diagramów i schematów. Struktura pracy nie budzi poważniejszych zastrzeżeń, mimo że pojawiają się w niej nieścisłości. W pierwszym rozdziale omówiono zakres podmiotowy i przedmiotowy polityki bezpieczeństwa energetycznego. Błędna jest numeracja podrozdziałów w tym rozdziale. Zamiast 2.1 winno być 1.2. i odpowiednio 1.2.1... W drugim rozdziale scharakteryzowano region kaspijski jako przestrzeń polityk bezpieczeństwa energetycznego. W rozdziale trzecim omówiono zagrożenia bezpieczeństwa energetycznego w regionie kaspijskim. W punkcie 3.4. zagrożeniem są nie tyle transformacje, co ich negatywne następstwa, co można było zaznaczyć w tytule podrozdziału. W rozdziale czwartym omówiono politykę bezpieczeństwa energetycznego państw regionu kaspijskiego i wybranych mocarstw oraz Unii Europejskiej. Autorka nie zdecydowała się na omówienie polityk innych organizacji międzynarodowych i podmiotów transnarodowych. W związku z tym można było poszukać bardziej precyzyjnej nazwy rozdziału. Również w rozdziale piątym niepotrzebnie na siłę próbowano zawrzeć

wymiar przedmiotowy w tytule, który nie w pełni koreluje z „Przedmiotami polityki bezpieczeństwa” z rozdziału pierwszego, tym bardziej, że „zagrożenia” dla bezpieczeństwa energetycznego w regionie kaspijskim, które według klasyfikacji z rozdziału pierwszego również są częścią zakresu przedmiotowego, omówione zostały w rozdziale trzecim. Rozdział szósty zawiera najbardziej prawdopodobne scenariusze rozwoju bezpieczeństwa energetycznego w regionie kaspijskim.

Nieadekwatne jest nazwanie bibliografii wykazem źródeł, gdyż źródła stanowią tylko jeden z elementów tego wykazu. Znakomita większość pozycji to literatura przedmiotu, więc należało wprowadzić podział na źródła, literaturę i ewentualnie dodatkowe elementy. Jeśli chodzi o same źródła to głównie są to anglojęzyczne strategie poszczególnych państw i Unii Europejskiej, dotyczące bezpieczeństwa energetycznego, co ma uzasadnienie w podejmowanej problematyce. Autorka mogłaby się pokusić o wyodrębnienie prasy z szerokiej kategorii „artykułów”, gdyż prasa jest kwalifikowana do źródeł, a artykuły naukowe do literatury.

W literaturze przedmiotu dominują pozycje anglojęzyczne. Większość z nich jest relatywnie nowa, wydana w XXI wieku. Dotyczy to zarówno monografii, artykułów w monografiach zbiorowych, jak i artykułów w czasopismach naukowych. Są to pozycje wydawane głównie na zachodzie, jednak nie brakuje również wydanych w innych częściach świata, w tym w regionie kaspijskim oraz w Polsce. Zważywszy na specyfikę tematu istotnym uzupełnieniem są portale internetowe.

Narracja została w sposób kompetentny uzupełniona, zobrazowana i usystematyzowana za pośrednictwem licznych tabel, map, diagramów i schematów. Jednym z poważniejszych problemów, z którymi musiała sobie poradzić Autorka, była rozbieżność między danymi prezentowanymi przez poszczególne państwa oraz różne organizacje międzynarodowe i think tanki.

Argumentacja, dane liczbowe i fakty przedstawione przez Autorkę w opracowaniu w dużym stopniu uwiarygadniają przedstawione przez nią wnioski końcowe. W zakończeniu brakuje jednak usystematyzowania tez. Pisząc w zakończeniu o pozytywnej weryfikacji poszczególnych hipotez, Autorka przede wszystkim omawia to, co zostało przeanalizowane w opracowaniu, zamiast faktycznie skupić się na weryfikacji hipotez i tym samym stawianiu tez. Jest to tym bardziej deprymujące, że w dalszej części zakończenia Autorka ponownie omawia co zostało zrobione w poszczególnych częściach pracy. Mimo tego na podstawie wniosków z poszczególnych rozdziałów i szczątkowych tez z zakończenia można uznać, że były one trafne, szczególnie w czasie powstawania książki. Autorka podkreśliła dużą dynamikę, jaka występuje na rynku surowcowym i istnienie szeregu niewiadomych, co jest istotne w kontekście obecnie obserwowanych znacznych zmian.

W tezie pierwszej stanowiącej odpowiedź na pytanie: „Jaka jest specyfika środowiska bezpieczeństwa w regionie kaspijskim?” Autorka słusznie uwydatnia niestabilność regionu kaspijskiego, wynikającą zarówno ze słabości systemów politycznych, gospodarczych i społecznych tamtejszych państw postsowieckich, ingerencję mocarstw globalnych i regionalnych, jak również szereg czynników konfliktogennych. Słabość państw regionu, wynikająca między innymi z problemów na drodze transformacji ustrojowej i gospodarczej, powoduje podatność regionu na ingerencje podmiotów zewnętrznych. Szczególnie istotne znaczenie ma uzależnienie państw producentów surowców energetycznych od popytu na ich źródła energii i cen na światowych rynkach surowcowych.

Jeśli chodzi o drugie pytanie badawcze, to w zakończeniu zostało ono błędnie zapisane, gdyż chodzi nie o „politykę bezpieczeństwa”, a o „polityki bezpieczeństwa”,

a mianowicie: „Na czym polegają współzależności polityk bezpieczeństwa energetycznego w regionie kaspijskim?” Współzależności te polegają przede wszystkim na złożoności relacji między podmiotami angażującymi się w projekty infrastrukturalne w obszarze wydobycia i przesyłu surowców energetycznych w regionie kaspijskim. Trwające w regionie konflikty, które mają różną dynamikę, w tym wojna w Górskim Karabachu, implikują istotne problemy dla bezpieczeństwa regionu, w tym bezpieczeństwa energetycznego.

Trzecie pytanie badawcze dotyczyło perspektywy rozwoju polityk bezpieczeństwa energetycznego w regionie kaspijskim. Autorka wskazywała na spadek cen surowców energetycznych, w tym ropy naftowej, który ograniczał zainteresowanie inwestowaniem w realizację projektów infrastrukturalnych w sektorze energetycznym w regionie. O ile w trakcie pisania pracy ropa naftowa faktycznie była bardzo tania, osiągając historyczne minima (w kwietniu 2020 r. niewiele ponad 20USD za baryłkę), o tyle w kolejnych miesiącach zaczęła wzrastać, co zostało bardzo mocno zdynamizowane wybuchem wojny na Ukrainie (na początku marca 2022 r. szczyt prawie 130USD za baryłkę). Sytuacja ta potwierdza jednak duże wahania na rynkach surowcowych i ich niestabilność, co wielokrotnie podkreślano w opracowaniu.

W tezie czwartej, stanowiącej odpowiedź na pytanie dotyczące uwarunkowań ewolucji polityk bezpieczeństwa energetycznego w regionie kaspijskim, Autorka słusznie podkreśliła takie elementy jak wyzwania globalnego rynku energetycznego; możliwości implementacji głównych projektów infrastrukturalnych; oraz relacje między producentami i konsumentami surowców energetycznych. Nasilająca się w ostatnich latach rywalizacja między poszczególnymi inicjatywami energetycznymi w regionie powoduje niepewność, co do praktycznej możliwości ich realizacji.

Autorka wskazywała spadek znaczenia regionu kaspijskiego dla globalnego rynku energetycznego. Należy mieć na uwadze, że cezurą czasową zamykając opracowanie jest rok 2020, a jej wydanie nastąpiło przed rosyjską agresją na Ukrainę, która w istotny sposób wpłynęła na postrzeganie Rosji, jako partnera handlowego Zachodu. W związku z tym państwa Unii Europejskiej poszukują alternatywnych dostawców źródeł energii, w tym ropy naftowej i gazu ziemnego. Jednym z takich dostawców mogą stać się państwa regionu kaspijskiego, co może przyczynić się do pewnego wzrostu znaczenia tego obszaru, a przynajmniej do sytuacji, w której nie będzie on tracił na znaczeniu, jako dostawca surowców energetycznych. To jednak zależy będzie od licznych okoliczności międzynarodowych i wewnętrznych w regionie, w tym nowej strategii energetycznej Unii Europejskiej.

Nie można się zgodzić ze stwierdzeniem Autorki, że „Przedstawione badania stanowią kompleksową analizę polityk bezpieczeństwa energetycznego w regionie kaspijskim, z uwzględnieniem ich uwarunkowań, wymiaru podmiotowego i przedmiotowego.” Wynika to przede wszystkim z faktu, że skupiła się ona na politykach bezpieczeństwa energetycznego państw, a inne podmioty potraktowała w sposób bardzo poboczny. Z drugiej jednak strony Autorka zdaje sobie sprawę z niedostatków opracowania, co jest charakterystyczne dla doświadczonych badaczy, jakim niewątpliwie jest.

2.2. Inne opublikowane prace naukowe

Zainteresowania badawcze habilitantki w wymiarze geograficznym, dotyczące Turcji i regionu kaspijskiego, sprecyzowane zostały już w okresie studiów doktoranckich i rozwijane były po uzyskaniu stopnia doktora. W późniejszym okresie skoncentrowała się ona przede

wszystkim na problematyce bezpieczeństwa energetycznego i jego międzynarodowych aspektów. Pod względem ilościowym Habilitantka legitymuje się znacznym dorobkiem naukowym. Po uzyskaniu stopnia doktora opublikowała 60 pozycji, w tym trzy monografie autorskie, 20 artykułów w czasopismach naukowych, w tym cztery w czasopismach zagranicznych oraz 33 rozdziały w monografiach. Była również współredaktorem pięciu monografii zbiorowych. Jej publikacje ukazywały się w języku polskim i angielskim, a dwie także w języku chińskim.

Habilitantka publikowała artykuły w trzech głównych, wskazanych w autoreferacie, blokach tematycznych, tj. polityki bezpieczeństwa energetycznego; polityki zagranicznej i bezpieczeństwa Turcji; oraz ogólnym bloku dotyczącym ewolucji stosunków międzynarodowych.

W ramach pierwszego bloku Habilitantka zarówno podejmuje ogólną problematykę bezpieczeństwa energetycznego, jak również szczegółowe aspekty bezpieczeństwa energetycznego regionu kaspijskiego, Turcji oraz Europy. Autorka analizuje międzynarodowe aspekty regionalnych i ponadregionalnych projektów energetycznych; znaczenie państw basenu Morza Kaspijskiego dla regionalnego i globalnego bezpieczeństwa energetycznego; znaczenie regionu kaspijskiego dla bezpieczeństwa energetycznego Europy; oraz relacje między wybranymi państwami w zakresie polityki energetycznej. W artykułach tych ukazuje ona systematyczny wzrost znaczenia czynnika energetycznego w środowisku międzynarodowym; wzrost zależności energetycznych między poszczególnymi podmiotami państwowymi i pozapaństwowymi; zagrożenia dla bezpieczeństwa energetycznego państw; oraz polityki bezpieczeństwa energetycznego poszczególnych państw. Blok ten zdecydowanie jest najbardziej wartościowy merytorycznie. W poszczególnych artykułach Autorka stawia hipotezy badawcze, które konsekwentnie broni przy wykorzystaniu przekonujących argumentów i zestawów danych liczbowych. Odnosi się do szeregu zależności międzynarodowych, w tym w obszarze energetycznym, ale także politycznym, gospodarczym i militarnym. W niektórych artykułach odwołuje się także do wybranych paradygmatów, które stanowią teoretyczny punkt odniesienia dla prowadzonych przez nią rozważań.

W ramach drugiego bloku Habilitantka nie ogranicza się tylko do polityki zagranicznej i bezpieczeństwa Turcji, ale także analizuje i omawia system polityczny i społeczny tego państwa. Analizy dotyczą między innymi wpływów w Turcji cywilizacji zachodniej i islamu oraz wynikające z tego konsekwencje dla państwa i społeczeństwa. Wiele uwagi poświęca relacjom Turcji z głównymi graczami globalnymi, w tym Stanami Zjednoczonymi i Unią Europejską; relacjom Turcji z państwami Azji Centralnej; tureckim ambicjom odgrywania roli jednego z kluczowych mocarstw regionalnych; oraz kwestii mniejszości kurdyjskiej. Mimo że zagadnienia te są poboczne dla jej głównego obszaru zainteresowań badawczych, to niektóre z artykułów prezentują istotną wartość naukową. Przede wszystkim jednak ich przygotowywanie pozwoliło Autorce na zapoznanie się z wieloaspektowymi okolicznościami towarzyszącymi współpracy energetycznej Turcji i innych państw, które odgrywają istotną rolę w kontekście projektów energetycznych regionu kaspijskiego.

W ramach bloku tematycznego dotyczącego ewolucji stosunków międzynarodowych Habilitantka przede wszystkim zajmuje się różnymi aspektami integracji europejskiej i współpracy transgranicznej w Europie, w tym kwestiom modeli integracji oraz tożsamości i suwerenności państwowej w perspektywie procesu integracji. Podejmuje się również analizy problematyki chińskiej inicjatywy „Pasa i drogi” oraz wybranych międzynarodowych konfliktów zbrojnych. W bloku tym można odnaleźć interesujące interpretacje dotyczące

ewolucji globalnego i regionalnego środowiska bezpieczeństwa. Artykuły z tego bloku przede wszystkim stanowią ciekawy materiał dydaktyczny dla studentów stosunków międzynarodowych, europeistyki i kierunków pokrewnych.

2.3. Współpraca naukowa i aplikowanie o granty

Habilitantka aktywnie rozwijała współpracę naukową, w tym o charakterze międzynarodowym, nawiązując kontakty naukowe z badaczami i ekspertami z różnych części świata, głównie z Turcji. Realizowała badania naukowe zagranicą, w tym podczas stypendium i stażu w Middle East Technical University w Ankarze, gdzie rozwijała współpracę z analitykami z Departamentu Stosunków Międzynarodowych, Center for Eurasian Strategic Studies oraz Foreign Policy Institute. Zrealizowała także wizytę w Jilin University w Changchung w Chinach, co pozwoliło jej nawiązać kontakty naukowe z tamtejszymi badaczami. Rozwijała również działalność ekspercko-naukową w kraju, w ramach Grupy Badawczej do Spraw Współczesnej Turcji przy Instytucie Nauk Politycznych Uniwersytetu Warszawskiego. Odbiła również kwerendy naukowe w bibliotekach w Londynie, Changchung, Ankarze i Vancouver.

Habilitantka uzyskała Grant Indywidualny Prorektora UMCS ds. Badań Naukowych i Współpracy Międzynarodowej na lata 2009-2010. W 2014 roku była wykonawcą w projekcie w ramach konkursu NCN Sonata bis 4, a w 2019 roku aplikowała o grant w ramach konkursu NCN Miniatura 3.

Za prowadzoną działalność naukową Habilitantka otrzymała Nagrodę Rektora UMCS za wysokopunktową publikację naukową za rok 2019 oraz Nagrodę Indywidualną I Stopnia Rektora PWSZ w Zamościu w 2015 roku.

3. Ocena osiągnięć dydaktycznych, organizacyjnych oraz popularyzujących naukę lub sztukę

3.1. Osiągnięcia dydaktyczne

Habilitantka ma bogate doświadczenie dydaktyczne, w tym realizowała działania dydaktyczne zagranicą. W ramach zatrudnienia na Uniwersytecie Marii Curie-Skłodowskiej oraz Akademii Zamojskiej (wcześniej PWSZ w Zamościu/UPZ) na stanowisku adiunkta prowadziła różne formy zajęć dydaktycznych, tj. ćwiczenia, wykłady, konwersatoria, fakultety oraz seminaria. Wśród realizowanych przedmiotów znajdują się kursy specjalistyczne, bezpośrednio związane z pracą naukową Habilitantki, w tym: Bezpieczeństwo energetyczne i surowcowe; Polityka bezpieczeństwa energetycznego UE; Polityka Bezpieczeństwa energetycznego Polski; Polityka bezpieczeństwa Turcji; Polityka zagraniczna Turcji; Bezpieczeństwo infrastruktury energetycznej; Bezpieczeństwo infrastruktury krytycznej. Ponadto prowadziła kursy bardziej ogólne, wpisujące się w zakres bezpieczeństwa i stosunków międzynarodowych, w tym o charakterze teoretycznym i metodologicznym: Teoria bezpieczeństwa; Teoria i metodologia badań bezpieczeństwa, Konflikty międzynarodowe; Międzynarodowe stosunki polityczne i wojskowe.

Co bardzo ważne Habilitantka realizowała działania dydaktyczne na forum międzynarodowym. Jako profesor wizytujący przeprowadziła wykłady w School of International and Public Affairs w Jilin University w Changchung w Chinach z zakresu bezpieczeństwa Polski i bezpieczeństwa energetycznego UE. Aplikowała również o sześciotygodniowy staż dydaktyczny w Institute for Training and Development w Amherst

(Massachusetts) organizowany przez Ambasadę USA i Polsko-Amerykańską Komisję Fulbrighta w zakresie Formułowania polityki bezpieczeństwa narodowego USA. Mimo że grant ostatecznie nie został przyznany, starania te potwierdzają aktywność w pozyskiwaniu środków zewnętrznych na działalność w środowisku międzynarodowym.

W obszarze dydaktycznym Habilitantka brała udział w projektach Europejskiego Funduszu Społecznego Unii Europejskiej, w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki oraz Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój. Działania w ramach projektów dotyczyły zarówno wzmocnienia potencjału dydaktycznego Uczestniczki za sprawą prowadzenia kursów na studiach podyplomowych oraz uczestnictwa w licznych szkoleniach, jak i kompetencji jej podopiecznych, w tym studentów i stażysty. Była ona również promotorką pomocniczą w dwóch przewodach doktorskich (jeden w toku) oraz promotorką i recenzentką licznych prac magisterskich i licencjackich.

3.2. Osiągnięcia organizacyjne

Aktywność organizacyjną Habilitantki należy uznać za satysfakcjonującą. Była ona współorganizatorem, w tym w charakterze sekretarza, trzech konferencji naukowych, które swoim zasięgiem wykraczały poza Polskę. Współprzygotowała uruchomienie kierunku Bezpieczeństwo narodowe na UMCS oraz podejmowała działania na rzecz jego rozwoju, w tym poprzez pracę nad programem kształcenia, ewaluację wewnętrzną, opiekę naukową studentów i opiekę praktyk studenckich. Ponadto była członkiem komisji rekrutacyjnych na studia.

Warto nadmienić o działaniach z pogranicza naukowych i organizacyjnych, w tym funkcji redaktora tematycznego w czasopiśmie naukowym „Facta Simonidis”, członka-założyciela Lubelskiego Oddziału Polskiego Towarzystwa Studiów Międzynarodowych i członka-założyciela Polskiego Towarzystwa Studiów Europejskich.

3.3. Osiągnięcia popularyzatorskie

Pozytywnie należy ocenić osiągnięcia Habilitantki w zakresie popularyzacji nauki. Brała ona aktywny udział w licznych konferencjach o zasięgu krajowym i międzynarodowym, w tym konferencjach zagranicznych - na uniwersytetach w Turcji (w tym Ankarze i Stambule), Tureckiej Republice Cypru Północnego, w Chińskiej Republice Ludowej (Changchung) i w Hiszpanii (Barcelona). Ponadto uczestniczyła w wielu konferencjach w kraju, w tym we wiodących ośrodkach naukowych. Podczas konferencji wygłaszała ona referaty w języku polskim i angielskim.

Wyniki badań prezentowała również podczas kolejnych odsłon Lubelskiego Festiwalu Nauki oraz w ramach „Uniwersytetu Pierwszego Wieku”, skierowanego do uczniów szkół ponadgimnazjalnych. Prowadziła także szkolenia dla kadry kierowniczej Urzędu Kontroli Skarbowej w Lublinie w zakresie głównych zagrożeń bezpieczeństwa współczesnego świata. Jest także opiekunem naukowym studenckiego koła naukowego „Młodego Stratega” przy Akademii Zamojskiej.

Habilitantka przygotowała ekspertyzę naukową Instytutu Nauk Politycznych i Administracji UMCS dotyczącą gazociągu Nord Stream II. Recenzowała również artykuły w liczących się krajowych czasopiśmie naukowych, tj. „Sprawy Międzynarodowe”, „Rocznik Instytutu Europy Środkowo-Wschodniej” oraz „Rocznik Strategiczny”.

4. Konkluzja

Wysoce pozytywnie oceniam osiągnięcia dydaktyczne i popularyzatorskie dr Justyny Misiągiewicz, a osiągnięcia organizacyjne, jako satysfakcjonujące. Co najważniejsze Habilitantka wykazuje się istotną (ponadprzeciętną) aktywnością naukową realizowaną w więcej niż jednej uczelni, instytucji naukowej lub instytucji kultury, w szczególności zagranicznej, co oznacza spełnienie wymogu ustawowego.

Wskazane przez Habilitantkę osiągnięcie naukowe pt. *Polityki bezpieczeństwa energetycznego w regionie kaspijskim*, Wydawnictwo UMCS, Lublin 2021 oraz pozostały dorobek naukowy, mimo pewnych wskazanych w niniejszej recenzji mankamentów, stanowi znaczny wkład w rozwój dyscypliny nauk o polityce i administracji, a tym samym spełnia wymagania określone w art. 219 ust. 1 pkt 2 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2018 r. poz. 1668 z późn. zmianami).

Z poważaniem

